

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetesek és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 206. szám.

Hétfő, szeptember 12.

A politikai horizont.

— szeptember 12.

Ez idén Magyarországnak nyugodalmas politikai nyara volt. Annál jobban esik ennek a konstataciója, mert esztendő óta, még a holt szezon idején is, kevés része volt ez országnak a politikai nyugodalomból. Hol előre nem látott incidensek zavarták meg a politika nyári szünetét. Máskor közeli viharok előszellete nyomasztóvá az atmoszférát. Főképpen pedig az egész helyzet bizonytalanságán, a legközelebbi politikai jövő alakulásán való aggodalom okozta azt, hogy évek óta immár a politika hullámai még nyaranta sem ütek el.

Ebben az esztendőben e tekintetben is üdvös változás állott be. A politikának is meg volt a maga normális holt szezonja. A szünet után tartandó első miniszteri tanácskozásokat nem várják többé lázas izgalomban, mert a miniszterelnökség tanácskozó termében ellentétes politikai alapok reprezentánsai nem vívják csatát.

Ma az ország ügyeit egyazon politikai alapon álló férfiakból alakult kormány intézi, mely mögött kompakt, dolgozni óhajtó és munkára képes többség sorakozik.

A miniszteriumok irodáiban pedig a parlamenti szünet alatt jelentős munka folyt. A törvényjavaslatok egész sorát készítették elő érdemes szakférfiak, hogy az állami igazgatás minden ágában hasznos és korszerű törvényalkotásokra nyújtsanak módot a törvényhozásnak.

Korai volna ma még, ha a miniszterek készülő javaslatait ismertetnők. Mert a legközelebbi jövő parlamenti munkája még arra fog szorítkozni, hogy az ország primer életszükségleteit kielégítse.

A parlamentnek mindenekelőtt a normális költségvetést kell megszavaznia, hogy végre-valahára kikerüljünk az indennitásoknak abnormis állapotából. Felesleges arra szót vesztegetni, hogy minő hátrányos az ország ezernyi érdekeire, ha egy következő esztendő igényeit indennitások útján az előző esztendő rég túlhaladott költségvetési kereteinek Prokrustes-ágyába beleszorítjuk.

Október havában össze fognak ülni a közös ügyek tárgyalására rendelt országos bizottságok. Rendet kell teremtenünk a közös ügyek fontos tereimén és a magyar törvényhozóknak alapos és objektív tanácskozás tárgyává kell tenniük a hadügy és külügy problémáit.

A magyar parlamentnek sürgősen el kell intéznie továbbá a Szerbiával kötött vám- és kereskedelmi szerződést is. Ennek a nemzetközi megállapodásnak becikkelyezése fokozottan sürgős éppen most, amikor a monarchia mindkét államában már-már elviselhetetlen mérveket ölt a husdrágaság.

A kalendáris dátumhoz kötött törvényhatósági munka keretébe tartozik továbbá a jegybank ügyének rendezése. Az Osztrák-Magyar Bank szabadalma ez év december 31-én lejár. A jegybank kérvényét, melyben szabadalmának megújítását kéri, még a koalíciós kormány pénzügyminiszterének benyújtotta.

A kormánynak és a többségnek álláspontja a jegybank kérdésében világos és határozott. A kormány és a többség meg akarja újítani a közös bank szabadalmát, ha sikerül a közösség alapján az osztrák féllel olyan megállapodást kötni, mely az ország érdekeit kielégíti. Ez a kormány eredeti álláspontja, melyet vállalkozásának első pillanatától fogva hirdetett.

Ennek az álláspontnak szankcionálásért fordult a munkapárt valamennyi jelöltje a nemzethez és ezt az álláspontot szentesítette az ország, amikor a nemzeti munkapártnak a többséget megadta. Tiszta és megtámadhatatlanul korrekt munkát fog tehát végezni a többség, ha egy megfelelő kormánymegállapodást szavazatával törvényre emel. A kormánynak lesz azonban kötelessége, hogy a jegybank új szabadalmának elengedhetetlen előfeltételét az ország gazdasági érdekeinek megvédése útján megszerezze.

Természetesen kínálkozik az a kérdés: vajon meddig tartanak majd azok? Hogy valamely vita beláthatatlanul hosszúra huzódjék, attól, mi, megvalljuk semmiképpen sem tartunk. Elvégre is ne feledjük el, hogy azok a tárgyak, melyekről az országot a lefolyt választás alkalmával megkérdeztük, így a jegybank szabadalmának megújítása is a választók határozott akaratnyilvánításának végrehajtása. Mert a bankközösség fentartásának hangoztatását valamennyi munkapárti jelölt programbeszédében megtaláljuk.

Sehol sem látunk tehát indokot arra, hogy ebben a tiszta munkában a kormányt és a többséget beláthatatlan viták akadályozzák. Világossában is megmondjuk: a kormányt a hárszabályok szigorításának gondja ezidő szerint nem bántja. Csak nyilvánvaló és a szólásszabadsággal való igen nagy visszaélések szoríthatnák rá, hogy ezzel a kérdéssel már előbb is foglalkozzék. Ismételjük azonban, hogy egyáltalán nem hisszük, hogy erre sor kerüljön. És Héderváry gróf a legutolsó, akinek kedve és hajlandósága van rá, hogy az ellenzék „letörje“.

Éppen a közelmúlt mutatta meg, hogy az országnak minő nagy érdeke az, hogy a parlamentben egy hivatását felismerő és lojális ellenzék működjen és a jelenlegi kormány tagjai nem olyan fából vannak faragva, hogy óvni kelljen őket minden ellenzéki szellő fuvallatától.

A közig. bizottság ülése.

Nagybecskerek, szept. 12.

Torontálmegye közig. bizottsága ma délután tartotta meg rendes havi ülését Jankó Ágoston alispán elnöklésével, a melyen jelen voltak: dr. Vinczehidny Ernő m. főjegyző, br. Hauser Károly, dr. Gyertyánffy László, Vinczehidny Izsó, Schulpe Vilmos, Steinitzer Géza, dr. Mangold Samu biz. tagok, Kéler Ákos m. főügyész, dr. Haidegger Lajos megyei főorvos, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, Tóth István min. tan., pénzügyigazgató, Vámos Ignác, az államépítészeti hivatal főnöke, Grézlo János és Bárány Árpád kir. tanfelügyelők, Rigó István tb. m. főjegyző, dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Wagner Ede és Farkas Vince előadók, továbbá Novák Károly, mint a bizottság jegyzője.

Elnöklő Jankó Ágoston alispán megnyitván az ülést, üdvözli Tóth István kir. pénzügyigazgatót abból az alkalomból, hogy a király őt legutóbb miniszteri tanácsossá nevezte ki. Tóth István min. tan., pénzügyigazgató köszönetet mond a szíves ovációkért s igéri, hogy mint eddig, úgy ezután is mindenkor azon lesz, hogy egyrészt az államkincstár, másrészt az adózó közönség jogos igényeinek megfelelően s ehhez a munkához továbbra is kéri a közig. bizottság támogatását.

Ugyancsak üdvözli még az alispán Bárány Árpádot, a pancsovai tanfelügyelői kirendeltség vezetőjét is, aki ezúttal először vesz részt a bizottság ülésén.

Bárány Árpád köszöni az üdvözlést s igéri, hogy minden erejéből igyekeznék fog a bizottságnak és a tanügynek hasznára válni.

Ezután áttértek a tárgysorozatra. A bizottság elé terjesztett fontosabb jelentések a következők:

Adóügyek.

Tóth István min. tan., pénzügyigazgató havi jelentése a következő:

Torontálmegye mint törvényhatóság területén állami egyenesadók címén: a) mult év végévi hátralék 2,115,243 kor. 77 fillér; b) a folyó évi adótartozásnak és utólagos előírásnak I—III. évnegyedi esedéke 7,212,213 kor. 36 fillér; c) törles 317,541 kor. 59 fillér; d) megállapított adótartozás 9,009,915 kor. 54 fillér; e) befizetés 4,541,715 kor. 34 fillér; hátralék 4,468,200 kor. 20 fillér, vagyis az osztartozásnak 49%-a. A folyó évi augusztus havi befizetés 53,744 kor. 64 fillérrel, a január—augusztus havi befizetés pedig 936,036 kor. 90 fillérrel kisebb, mint a mult év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban: a) megállapított tartozás 229,404 kor. 94 fillér, b) befizetés 50,855 kor. 43 fillér, hátralék 178,549 kor. 51 fillér, vagyis az osztartozásnak 77%-a. A folyó évi augusztus havi befizetés 14,014 kor. 32 fillérrel, a f. évi január—augusztus havi befizetés pedig 16,064 kor. 34 fillérrel kisebb, mint a mult év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A lefolyt hóban 6 esetben pedig fizetési halasztást engedélyezett a pénzügyigazgatóság. Minthogy az 1910. évben viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló folyó évi III. t. cikk folyó évi augusztus 12-én életbe lépett, ennél fogva a m. kir. pénzügyminiszter urnak 3118/P. M. 1910. sz. körrendelete alapján az esedékes állami egyenesadók és ezek módjára beszedendő egyéb kincstári tartozások behajtása iránt 78795/910. számú körrendelettel intéz-

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

ALAPITTATOTT 1863. FÓÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

kedtem s egyben az előjárások után közhírre tettem azt is, hogy minő feltételek mellett engedélyezhet a pénzügyigazgatóság fizetési hasznást vagy adhat részletfizetési kedvezményeket.

Népoktatás.

Grézlo János kir. tanfelügyelő a következő jelentést terjeszti a bizottság elé:

Az elmúlt augusztus hónapban vármegyénk népoktatása körébe eső mai ülésünk tárgysorozatába felvett ügyeken kívül jelentem, hogy az új állami iskolák átvételére s megnyitására vonatkozó előintézkedéseket hivatalom megtette, de a miniszteriumban összetorlódtott munkahalmaz miatt a tanítók máig sincsenek kinevezve s így az iskolák eddigi jellegük mellett kezdtek meg működni. Az átvétel előreláthatólag most már csak október 1-től kezdve fognak megtörténni. A földmivélségi m. kir. miniszter az ösztentíván gazdasági olvasókönyv részére 100 kötetből álló könyvtár s könyvtárszékény beszerzésére 20 kor. engedélyezett. Vallás- és közoktatási miniszter a nagyszentmiklósi állami polgári iskola eddigi 10 kor. tandíjnak 14 koronára való felemelését rendelte el. A helybeli Messinger-féle intézet részére a f. tanévre 800 kor. segély engedélyeztetett. Béndek József zombolyai áll. segély. közs. polgári iskolai tanár nyugdíjaztatott s helyébe dr. Bohdanecký Imre okl. középiskolai tanár neveztetett ki. Ugyancsak nyugdíjaztatott Hrusztek Endre kiszombori állami, Konda Péter jankahidi közégi, özv. Sztojsicsné Pecsenovics Zsófia beodrai, Zsupanszky István melencei, Petrovics Dusan aracsi gör. k. szerb, Popovics Miklós nagykomlósi s Minisán Antal nagyszentmiklósi gör. kel. román, Nagy Vilmos szajáni róm. kath. tanító, Schwetz Franciska csöszteleki áll. óvónő. Ifj. Schmidt Antal istvánföldi áll. tanító az ujonnan szervezett istvánvölgyi áll. iskolához helyeztetett át, Lassmann Irma istvánföldi áll. tanítónő pedig a kistétényi áll. iskolához s helye Sali Franciska volt mezőszámsoni áll. tanítónővel töltetett be. Krausz János gyülvézi áll. tanító a temesmoravicei s Wolf Adám jaszenovai áll. tanító a gyülvézi áll. iskolához áthelyeztetett. Az 1907. évi XXVII. t. c. alapján Szabó Sándor s Diensztl Emilia nagybecskereki s Nuszbaum Hubert Zombolyai áll. tanító, illetve tanítónő jelenlegi állomáshelyén igazgatóvá lépett elő.

Bárány Ignác pancsovai kir. tanfelügyelő havi jelentése így hangzik:

1. A nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. miniszter Bárány Árpád kir. segéd-tanfelügyelőt Pancsovára helyezésén, egyúttal a pancsovai kirendeltségi kerület népoktatási ügyeinek vezetésével megbízván, állását f. évi aug. hó 12-én elfoglalta. 2. Egyéb személyi ügyek: Bernát András révaufalvai és Jancsóné Pap Ilona sándoregyházi állami iskolai tanítót, illetve tanítónőt a vallás- és közoktatási miniszter címzetes igazgatóvá, illetve igazgatónővé nevezte ki, a részükre a szabályszerű tiszteletdíjat engedélyezte. 3. László Lajos és neje Torontálalmásról Szegvárra helyeztettek át s helyükbe Michna Mihály került. Ugyancsak Torontálalmásról Laber Gizella ráckereszturra helyeztetett át. 4. A lajosfalvai 9 tanerős közégi isk. a vall.- és közokt. miniszter 45.530. sz. alatt kelt rendeletével államosítottván, f. évi aug. hó 29-én a helyszínére kiszállván, állami kezelésbe vettem. Ugyanez alkalommal tárgyaltam a községgel egy szaktanítós gazdasági iskola szervezése iránt. A község képviselőtestülete a mondott iskola felállítását elhatározta.

Kereskedelmi ügyek.

Vámos Ignác az államépítészeti hivatal főnöke a következőkben számol be az uti-ügyekről:

Az állami közutak, valamint a rajtuk levő műtárgyak állapota teljesen megfelelő. A vármegyei trvh. közutak kiépített szakaszai jó karban vannak, a kiépítetlen szakaszok az elmúlt hóban mindenütt járhatók voltak. A kavicsszállítás folyamatban van, egyes utvonalakon pedig már be is fejeztették. Gyökeres javítást igényel a módos-dettai trvh. közuton levő csávosi Temeshid, melyre vonatkozó helyreállítási művelet készítése folyamatban van. A tomasevác-pancsovai trvh. közuton levő „Nadella”-hid javítási munkái 2181 kor. 75 fillérrel engedélyeztetvén, ezen munkák legközelebb végre fognak hajtatni. Az állami beruházási hitel terhére folyamatban levő utépítések közül: 1. A nagybecskerek-nagykikinda-perjamosi trvh. közut 10-15 km. szakaszán az utépítési munkák szept. havában befejezést nyerne. 2. Ugyanezen közut 19-29 szakaszán a kőanyagok szállítása folyamatban van és a kőalap lerakása megkezdett. 3. Ugyanezen közut 37-4-44-079 km.-ében az utpálya kiépítése 800 m. kivételével kész. 4. Az ittvárnok-basahidi trvh. közut 1-314-8-010 km. szakaszára a kőanyagok legnagyobb része kiszállított és a kőalap lerakásának megkezdése iránt a szükséges intézkedések megtétek. 5. A basahid-törökbecsei trvh. közut 7-18 km.-ében 8 km. kiépítése befejeztetett, a további hengerlés folya-

matban van. 6. A valkány-zentai trvh. közut 9-450-19-284 km. szakaszán 4 km. készen van, a hengerlés folytatattik. 7. A módos-ujpécsi trvh. közut 62.000-72-485 km.-ében 3 km. utépítés befejeztetett, a további kőalaprakás és hengerlés folyamatban van. 8. A billéd-csenei trvh. közut 0-1-650 és 6-506-8-998 km. szakaszaira a kőanyagok vasuti szállítása folyamatban van. Eddig 4 kővonat érkezett a billédi állomásra.

A természetbeni utadóból az elmúlt hóban tekintettel a mezői munkálatokra, semmi sem szolgáltatott be. A posta- és táviráda szolgálat ellen panaszok nem merültek fel.

Közegészség.

Dr. Haidegger Lajos m. tiszti főorvos a következőkben terjeszti be havi jelentését: Torontálvármegye egészségügyi viszonyai a múlt hónapban kedvezőek voltak. A hevenyfertőző betegségek közül, melyek csak szórványosan fordultak elő, bejelentettek: 26 vörhenyt, 6 kanyarót, 4 hasihagymáz, 74 difteritist és 1 gyermekági láz esetét. Törökbecsén az ovodát a difteritisz miatt rövid időre bezárták. Szükségesnek tartja felemlíteni, hogy dr. Neumann Gyula volt ernestházi közégi orvos állásáról lemondott és Nagybecskereken magányakorlatot folytat, továbbá, hogy Torontálvásárhelyen 2, Bolgártelep községben pedig 1 okleveles bába telepedett le.

Miután a bizottság a jelentéseket tudomásul vette, több folyó ügyet intézett el s ezzel az ülés véget ért.

Creme de Beur Parisienne

(Parisi Vaj-Creme) Ara 3 korona

Cosmetikában korszakalkotó találmány.

Az arcbőr minden abnormális tisztálanságát (vörös orr, szeplő, bibircs, ránc, stb.) 14 nap alatt eltünteti.

Paris elite kedvenc tolette cikke.

Főraktarak:

- Paris: Rue Rigoletto 7.
- London E. C.: Idol Lane 7-8.
- New-York: Sohn Street 90.
- Mailand: Via Aurelio Saffi 9.
- Wien: G. R. Fritz.
- Budapest: Török A.

Nagybecskerek Nikolits E. Gyógyszertára, Gabona-tér. Prospektus gratis.

HIREK.

— **Személyi hir.** Dr. Perisics Zoltán polgármester tegnap hivatalos ügyekben néhány napra Budapestre utazott.

— **A központi választmány ülése.** Nagybecskerek város központi választmánya szombaton délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen jelen voltak: Steinitzer Géza, dr. Klein Mór, Végh Károly, Szávicz Sándor választmányi tagok és Mattanovics György mint a választmány jegyzője. A központi választmány a szombati ülésen végleg összeállította az 1911. évre érvényes birandó országgyűlési képviselőt választók névjegyzékét.

— **A rendőrkapitány szabadságon.** Reitter Oszkár rendőrkapitány rövidebb szabadságra ment s távolléte alatt hivatalos teendőit Kupuszárovics Jenő alkaptány látja el.

— **A hitközségi épület felszentelése.** Emittettük már, hogy dr. Csernoch János megyés püspök f. hó 24-ikén Nagybecskerekre jön, hogy az itt ujonnan épített róm. kath. hitközségi épületet és a róm. kath. legényegylet zászlóját felszentelje. A zászlóanyai tisztséget az egyesület dr. Dellimanics Lajosné főispánné urnőnek ajánlotta fel, aki a tisztséget elfogadta s így ő lesz a zászlóánya. A megyés püspök tudvalevőleg 24-én délután 4 órakor érkezik meg a szomszédos Klekkről s nyomban megérkezése után felszenteli a hitközségi épületet. Másnap reggel 8 órakor a püspök misét mond a zárda-kápolnában, utána a zárda új épületének a beszentelése következik, majd a püspök a plébánia-templomban mond misét s ennek keretében fog a zászlószentelés lefolytani. Az ünnepségek részletes műsorát a napokban állapítják meg véglegesen.

— **Uj iparengedélyek.** A szombaton tartott iparhatósági ülésen Nagybecskereken a következők kaptak újabb iparengedélyt: Kásztori János cipész mesterségre, Spitzer Heléna

varrónó, Scheinberger Manó mészáros, Sida Alajosné látszerek árusítására, Hieber Hugó pedig szatócészletre.

— **Eljegyzések.** Fonyó János muzsiai áll. el. isk. tanító eljegyezte Oláh Mariskát Szegedről.

Hegedüs Domokos tógyéri segédjegyző eljegyezte Horváth Rózsikát Nagybecskerekéről.

— **A Patronage-egyesület választmányi ülése.** A nagybecskereki Patronage-egyesület választmánya f. hó 14-ikén, szerdán délután 5 órakor a Törvényház 55. számú termében (I. emelet) ülést tart az eddig fölmerült pártfogói tennivalók és a további munkaterv megbeszélés tárgyában. Az elnökség külön értesítések mellőzésével ezen az uton hívja meg az ülésre az egyesület tiszteletbeli elnökeit, a tisztviselőket, az örökítő, alapító és tiszteletbeli tagokat, valamint a választmány tagjait.

— **Csernoch püspök Törökbecsén.** Mint Törökbecséről írják, dr. Csernoch János megyés püspök f. hó 17-én este érkezik Törökbecsére, hogy a százéves Szt. Klára-templomban a bérmlás szentségét kiosssa. Fogadására 17-én este a róm. kath. hitközség képviselőtestülete dr. Welich a Károly elnök és a község elő-előjárósága Breitkopf Kálmán jegyző vezetésével megjelennek az állomáson. A jegyző és a hitközségi elnök üdvözlő beszéde után Csernoch a kivilágított fútcán a plébániára hajtat, ahol pihenőre tér. Vasárnap, 18-án a program a következő: 7 órakor szentmisét mond a püspök, utána szentbeszédet tart. Azután megkezdődik a bérmlás szentségének kiosztását. Először a leányok, azután a fiúk bérmlakoznak. 12 órakor fogadja a püspök ur a tisztelgéseket, 1 órakor társasébed a Tisza-szálló nyári helyiségében. A délután folyamán a püspök látogatásokat tesz. Szombaton és vasárnap este 8 órakor toronyzene. Hétfőn reggel fél 7 órakor áthajtat a főpásztor Aracsra, ahol az aracsi hívek fogadják és a templomba ki érik. Szentmisét és beszédet mondván megbérmlálja az aracsi híveket, fogadja a tisztelgéseket és ebéd után visszatér Törökbecsére, a honnan fél 4 órakor bandérium kíséretében tovább utazik.

— **A X. katolikus nagygyűlés előkészítő-bizottsága,** melynek tagjai dr. Várady L. Árpád püspök, dr. Zlinszky János, dr. Mihályfi Ákos, dr. Nagy Emil, dr. Ernst Sándor, dr. Zsembery István és dr. Hindy Zoltán, tegnap ülést tartott, melyen a nagygyűlés beosztását megállapították. November 13-án reggel Veni Sancte, utána az I. ünnepi nyilvános ülés, délután a népszövetség ülése, este pedig eucharisztikus körmenet. November 14-én reggel szentmise, utána egyesületi ülések, délután szakosztályi ülések, majd a II. nyilvános ülés. November 15-én reggel szentmise, utána szakosztályi ülések, délután zárt ülés, majd a III. nyilvános ülés, este pedig ünnepi lakoma. A nagygyűlést rendező Országos Katolikus Szövetség (IV. Ferenciek tere 7.) ezuton is felkéri azokat az egyeseket és testületeket, akik indítványokat kívánnak előterjesztelni, hogy a határozati javaslatokat az előkészítő-bizottsághoz legkésőbb október 15-éig terjesszék be.

— **A vérhaj gyógyítása.** Ismeretes, hogy dr. Steiner Gyula, a nagybecskereki kózkórház jeles főorvosa szintén künn járt Frankfurtban Ehrlich tanárnál, a vérhaj elleni gyógyszer világhírű feltalálójánál, a kitől több adagot kapott a gyógyszerből. Steiner Gyula dr. tegnapelőtt Zombolyán járt s az ottani kórházban két betegen végzett oltást, a melynél több orvos is résztvett, a kiknek Steiner részletesen megmagyarázta a szerrel való bánást. Megemlítjük még, hogy Steiner dr. állandó összeköttetésben áll a frankfurti tudós tanárral, aki állandóan ellátja őt szükséges mennyiségű gyógyszerrel.

— **A felső-muzsiai bucsu.** A szomszédos Felső-Muzslyán tegnap tartották meg a bucsut, mely ez alkalommal is nagy ünnepségek keretében folyt le. Délelőtt a róm. kath. plébánia-templomban ünnepi mise volt, melyen részt vett a község apraja-nagyja, délután pedig népünnepély s táncmulatság volt, mely a legjobb hangulatban hajnalig tartott. Az ünnepségeken mint minden esztendőben úgy az idén is számos vendég vett részt Nagybecskerekéről.

— **Boritaladó és husfogyasztási adó haszonbérbe adása.** A nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság közhírre teszi, hogy az alant felsorolt községek területén fizetendő boritaladó és husfogyasztási adó beszedési joga, az 1911. évi hó 1-ső napjától 1911. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1912. és 1913. évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik. Ezek az árverések mindenkor a m. kir. pénzügyigazgatóság helyiségében az egyes községekre vonatkozólag a következőképen tartatnak meg: 1910. évi szept. hó 22-én d. e. 10 órakor Basahid, Jankahid, Karlova, Beodra, Nagy- és Kistorák, Szerb- és Német-elemér községek. 1910. évi szept. hó 23-án d. e. 10 órakor Gyála, Oroszlámos, Szentpéter és Újszentpéter községek.

— **Ismét garázdálkodnak a betörők.** Egy-két hónapi szünet után most ismét garázdálkodni kezdenek a betörők. Tegnapelőtt éjjel például két helyen is kíséreltek meg betörést a városban, azonban mind a két helyen kudarcot vallottak az ismeretlen éjjeli látogatók, mert még idejekorán észrevették őket. Mostanában az Uri-utca szomszédságában levő Magyar-utcat választották ki működésük színhelyéül s két helyen is próbálták szerencsét. Pénteken éjjel Csokonay Árpád kir. állatorvos lakásába hatoltak be, de Csokonayék észrevették őket, mire az éjjeli látogatók sietve menekültek. Csokonay több revolverlövést tett, hogy a csendőrrjáratot figyelmeztesse, azonban a lövéseknek nem volt semmi eredményük, mert csendőr jó ideig még csak nem is mutatkozott a környéken. Ugyancsak betörést kíséreltek meg a Magyar-utcában levő Pavelka-házban is, de itt is revolverlövések fogadták őket s a betörők innen is kénytelenek voltak menekülni.

— **Öngyilkosság.** Reitter Miklós nagybecskereki szabómester neje tegnap délután Bajza-utcai lakásán felakasztotta magát s mire a házbeliék észrevették tettét, a szerencsétlen asszony meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy Reitterné agybántalmakban szenvedett s így valószínű, hogy pillanatnyi elmezavarban követte el az öngyilkosságát. Temetése ma délután volt.

378-142.107

SZULTÁN
BÓR ÉS DÚS
LITHION
FORRÁS
KIVÁLÓ VEGETARIÁNUS VEGETARIÁNUS VEGETARIÁNUS

Kapható Nagybecskereken: ROSA BÉLA, FENDLER JÓZSEF fűszerkereskedésben, s más kereskedésekben

Színház.

* **Az őszi színiévad.** Mint már több ízben jeleztük, október elsején kezdi meg városunkban Polgár Károly társulata az őszi színiévadot. Leövey József színházi titkár már megérkezett Nagybecskerekre és néhány nap múlva megkezd a bérletgyűjtést. Először is a tavalyi színiévad bérletét fogja felkeresni. Az előleges színházi jelentést már holnap szétosztják. A társulat jelenleg Versecon működik az időközben ujonnan szerződött tagokkal. A színészek e hó 30-ikán érkeznek városunkba és október elsején kezdik meg az előadásokat a Denevér című operával. Már előre tudatjuk a közönséggel, hogy az igazgató Kaposi Józsa helyébe Galgóczi Emmát szerződtette primadonnának. A kedves, szeretetreméltó, bájos Mezey Margit megmaradt, Haraszti Vilma helyett Karsai Rózsit szerződtették. Új naivát is hoz a társulat Bárdi Kata személyében. A karszemélyzetbe is több új tagot szerződtettek.

Polgár Károly színigazgató az őszi színiévadon kívül még egyszer, tavasszal jön közénk mielőtt a színi kerületet végleg elhagyná és Pozsonyba távoznék. A pozsonyi színházhoz 1911. október elsejétől köti a szerződése.

* **Három előadás.** A Nagybecskereken működő szerb színtársulat tegnapelőtt, szombaton este Viktorien Sardounak "Tosca" című világhírű drámáját adta elő. Ugy az egyes főbb szereplőkről, valamint magáról az egész előadásról csak dicsérettel emlékezhetünk meg. Különösen jó volt ez alkalommal Markovicné a címszerepben és Vaszilievics mint Scarpia, akik kitűnő alakításokkal és művészi, erőteljes, de azért minden túlzástól tartózkodó játékkal megérdemelték a viharos tapsokat, melyek az egyes felvonások után percekig zúgtak a nézőtérben.

Vasárnap délután a "Károly nagynéje" című angol vígjáték ment Dobrinovic-szal a címszerepben, este pedig színe került a "Csucsuk Sztana" című szerb történelmi színmű. A címszerepet itt is Markovicné adta a tőle megszokott precizitással, míg Hajduk

Velykó szerepében Vaszilievics ért el szép sikert. A közönség mind a három előadásban zsufolásig megtöltötte a nézőteret. (A.)

TÁVIRATOK

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből jelentik, a miniszterelnök déli 1 órakor kihallgatáson jelent meg a királynál. Folyóügyekről tett jelentést és a politikai helyzetet vázolta az uralkodó előtt.

Délután a miniszterelnök találkozni fog Aehrenthal közös külügyminiszterrel, este 7 órakor pedig részt vesz az angol király trónralépését hivatalosan bejelentő rendkívüli angol követség tiszteletére adandó udvari ebéden a schönbrunni királyi palotában.

Miniszterek utazása.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint Lukács László pénzügyminiszter ma este 6 órakor visszautazikja Semmeringre s a jövő hét közepén jön csak végleg Budapestre.

Khuen miniszterelnök a holnap reggeli gyorsvonattal visszautazik Hédervárra, a hét végéig ott marad s azután végleg bejön Budapestre.

Angol küldöttség a királynál.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből jelentik, a király ma délután 2 órakor ünnepélyes kihallgatáson fogadja az angol királyi udvar rendkívüli küldöttségét.

Politikusaink Bécsben.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál” ered. táv.) Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnap délután dr. Bárczy István titkár kíséretében Bécsbe érkezett. A pályaudvarról egyenesen a Bank-gassei magyar házba hajtott.

Lukács László pénzügyminiszter tegnap délelőtt a Semmeringről Bécsbe érkezett.

Ugyancsak Bécsbe érkezett tegnap Tomasic Miklós horvát bán is Ambrus Milán osztályfőnök kíséretében.

A miniszterelnök tegnap d. u. Lukács pénzügyminiszter látogatását fogadta s vele ötnegyed órán át tárgyalt. A pénzügyminiszter távozása után Tomasic horvát bánnal tanácskozott a miniszterelnök behatóan a horvát helyzetről.

Henz Károly kegyelmet kapott.

Budapest, szept. 11. (A „Torontál” ered. távirata.) Henz Károlynak, aki annak idején politikai összehúzóalkozásból kifolyólag párbajban megölte gróf Keglevich Istvánt s a bíróság e miatt hosszabb ideig tartó államfogházra ítélte, ő Felsége megkegyelmezett. Henz mindössze két hetet töltött az államfogházban.

Katonai szabók sztrájkja.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a budapesti katonai szabóiparosok a tegnapi napon sztrájkba léptek.

Szocialista tüntetés Frankfurtban.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A frankfurti szocialdemokrata párt tegnap délután tüntető négyülést tartott, amelyen óriási számban jelentek meg nemcsak a németországi szocialisták képviselői, hanem külföldi kiküldöttek is, köztük több angol és francia kiküldött. Ott volt Párisból Janrés is. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a háborút elítélték, a parlamentben helyt foglaló szocialista pártokat erős összetartásra buzdították s az egész világ szocialdemokratáit közös eljárásra szólították fel a szocializmus érdekében. Érdekes jelenség, hogy a rendőrség engedélyében kikötötte, hogy a szónokok csak németül beszélhetnek, de

az angol Kayr mégis angol szónoklatot tartott s a rendőrség nem vonta meg tőle a szót.

Nagy vihar.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pólából érkező jelentések szerint tegnap ott rettenetes vihar dühöngött, mely számos épületben tetemes kárt okozott. A vihar oly nagy volt, hogy a felkorbácsolt hullámok a hadikikötőt is teljesen víz alá merítették.

A malommunkások sztrájkja.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint fővárosi tudósítónk jelenti a malommunkások bérharca a végét járja. A munkások segélyalapja majdnem teljesen kimerült. A munkások bizottsága ma délelőtt megindította a tárgyalásokat a munkaadókkal, de eddig eredmény nélkül. A leszerelés állítólag már csak rövid idő kérdése.

Határidő-lizlet.

Budapest, szept. 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	20.22
Buza (áprilisra)	20.78
Rozs (októberre)	14.80
Zab (októberre)	16.20
Tengeri (októberre)	11.82
Tengeri (májusra, uj)	12.16

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

22439/1910. sz.

Torontálvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Zsivkovics Juliánna-féle kiházasítási alapítvány kamataiból a végrendelező akaratához képest folyó évben egy verseci illetőségű hajadon 2000 (kettőezer) kor. kiházasítási díjban részesítendő.

Az alapító-levél 3. pontja értelmében ezen 2000 koronás kiházasítási díj csak egy verseci illetőségű gör. kel. vallású, illetőleg szerb nemzetiségű, a műveltebb osztályhoz, vagy kereskedői házból való, jó erkölcsű, tisztességes magaviseletű és szorgalmas oly vagyontalan hajadonnak adományozható, ki férjhez menendő és mint árvaságra jutott, vagy pedig mint önhibájukon kívül szegénységben levő szülőknek gyermeke, a szükséges kiházasításban nem részesülhet.

Felhívtnak mindazok, kik ezen kiházasítási díjat elnyerni óhajtják, hogy községi illetőségüket, erkölcsi magaviseletüket, vagyonni állásukat és azt, hogy férjhez menendők, okmányokkal mutassák ki és ezen bizonyítékokkal felszerelt folyamodványukat folyó évi október 15-ig hozzám, annál inkább nyujtsák be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem fognak vétetni.

Nagybecskerek, 1910. évi szept. 7.

762-3.1

Jankó, alispán.

8032/1910. tkvi szám.

759-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Milich Jakab végrehajtónak, özv. Reiner Róza férj. Csikos Jósáné volt nagytoráki lakos (jelenleg ism. tartózkodású) végrehajtást szenvedő ellen 77 kor. 30 fill. tőkekövetelés és járulékaik iránt folytatott ügyében az árverést elrendeli.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, Nagytorák község 209. sz. tkvben A. I. 1. sor 377-378. hrsz. a. felvett 400 □-öl területű udvar és kert a rajta levő 442. öi sz. házzal együtt 963 korona kikiáltási árban az 1910. évi nov. 16-ik (tizenhat) napján d. e. 10 órakor Nagytorák községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígérte senki sem tenne, az árverésre

kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár $\frac{1}{2}$, illetve $\frac{2}{3}$ -ánál, vagyis 495 kor. 32 fill.-nél alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A kincstár, mint árverező bánatpénzt letenni nem köteles.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 96 kor. 30 fillert készpénzben, vagy az 1881. novemberj 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. Ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékpénzes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnék kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §-a szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Nagytorák község-házánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1910. évi aug. hó 27-ik napján.

Dr. Csekmanek Rezső,
kir. törvéyszéki bíró.

BŐRSZENY

ekcomára és hasonló bőrbajokra, nevezetesen ha nedvesedő helyeket vagy kergesedést idéznek elő, nagyon hat a Zucker-féle szabadgyógyszappan, amíg ezen bajokról minden körülmények között az orvos tanácsát ki kell kérni. Azon sokszor tapasztalható, melyet az orvosok és betegek egész serege szerzett, megalapítható, hogy a Zucker-féle szabadgyógyszappan a legtöbb esetben azonnal elnyitja a viszketegséget, ha a vastag krémszerű hab — a használati utasítás szerint alkalmazva — a moskodás után egy ideig a megfelelő helyen marad. Ettől függ ugyanis, hogy a baj által elfajzott és elhaló bőrrészek lehüljenek és ezzel az erős viszketegséget okozó bőrringer enyhüljön, a bőrmegújulását előmozdítassék és a Zucker-féle szabadgyógyszappant hosszabb ideig használunk, rendszeresen hamarosan lehámlik a bőr legfelső rétege és egy új, egészséges, gyenge bőr keletkezik utána. Ezt észlelve egy kiválóan jó és enyhítő, de nem túlságosan zsírozó, bőrkéremmel ho szabb ideig kenni, míg különleges kezelésre többé nincs szükség. Erre legalkalmasabb a Zucker-kréme.

Rendeléseknél figyeljünk a következő különöségekre:

Zucker szab. 35%-os gyógyszappanja a leghathatóbb és a legnagyobb. Egy darab ára 2.50 kor.

Zucker szab. 15%-os gyógyszappanjának hatása és mennyisége valamivel gyöngébb. Darabja 1 kor.

Ehhez való a Zucker-kréme (nem zsírozó), valamennyi bőrkérem gyöngye. Egy tubus ára 2.50 kor., kis tubus 1.25 kor.

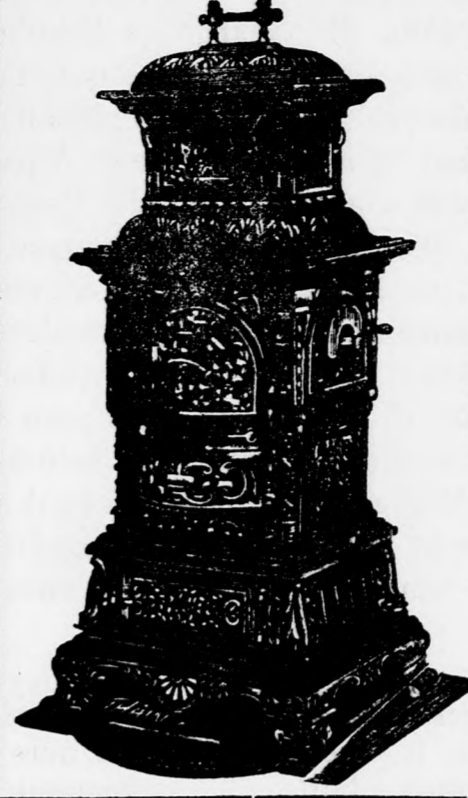
Minden gyógyszerárban, drogériában, illatszerekészletben stb. kapható. Figyeljünk azonban a kizárólag általunk használt eredeti csomagolásra és ne engedjük rábeszélések, hogy értéktelen szappanokat szőzzenek nyakunkba.

A Zucker szabadgyógyszappant és a Zucker-krémet nem pótolja semmi.

Valódi csakis Melkuhn Dezső drogériájában kapható Nagybecskereken.

Riessner-kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb fűtőberendezései.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betűzéssel egész télen ég, miáltal egész sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Bűzölés vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség különösen a szoba alsólégrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal
vaskereskedésében az arany kaszához
Hunyadi-utca 606/37.

722-60.9

Új szabóüzlet.

Tóth József a Kovács Gedeon, majd legutóbb a Frank Lajos nagybecskereki szabó-cégek volt szabásza

f. hó 15-ével önállósítja magát s a Hunyadi-utcában levő volt Wassermann-féle helyiségben nyit üzletet.

Elvállal mérték után pontos készítésre női kosztümöket, poletókat, túll-kabátokat, továbbá mindenféle férfiruhákat a legújabb kivitelben.

Raktáron tart igen nagy választékban angol és magyar férfiruhaszöveteket. — Az üzlet megnyitásáig a lakásomon vagyok található Garai-utca 24. sz. — Az igen tisztelt vevőközönség szives támogatását kérve vagyok

tisztelettel

Tóth József.

733-7.4

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Látta-e Ön már a

Benó Testvérek ezelőtt Kokits A. F. cég

új „ÁRUHÁZÁT”?

Nem? Hát tekintse meg!

Erős férfi bőrstrapa cipőnek ára 3 frt 75 kr. párja.

Torontáli cipők, esernyők, ruhadisz, téliingek nagy választékban.

641-x 29